Spokojené manželství za hrst pilulek aneb Hormonální antikoncepce, partnerský výběr a stabilita partnerských dvojic

50. narozeniny hormonální antikoncepce

K.Klapilová

Společenskovědní modul, FHS UK, Praha

HA , MHC a nebezpečné spekulace

- Ženy užívající hormonální antikoncepci (HA) hodnotí jako atraktivnější vůni mužů s podobnějšími geny hlavního histokompatibilního komplexu (MHC) než ženy normálně cyklující ve fertilním období *(Roberts & Little, 2008; Wedekind, 1993)*
- Interpretováno jako maladaptivní. Z pohledu EP je výběr méně podobného partnera v MHC komplexu výhodný z hlediska odolnosti potomstva proti infekcím. (Havlíček, Roberts, 2009), mělo by být preferováno zejména ve fertilní fázi cyklu kdy je početí nejpravděpodobnější.

HA , MHC a nebe[illegible]né spekulace

- Vyšší podobn[illegible] partnerů však bývá

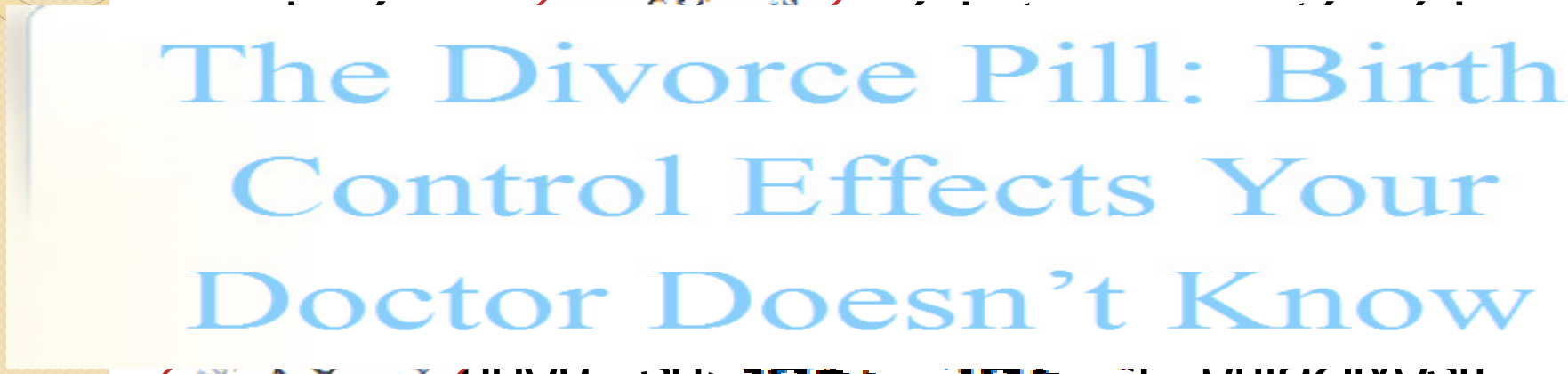

(D[illegible]ne, 2004)

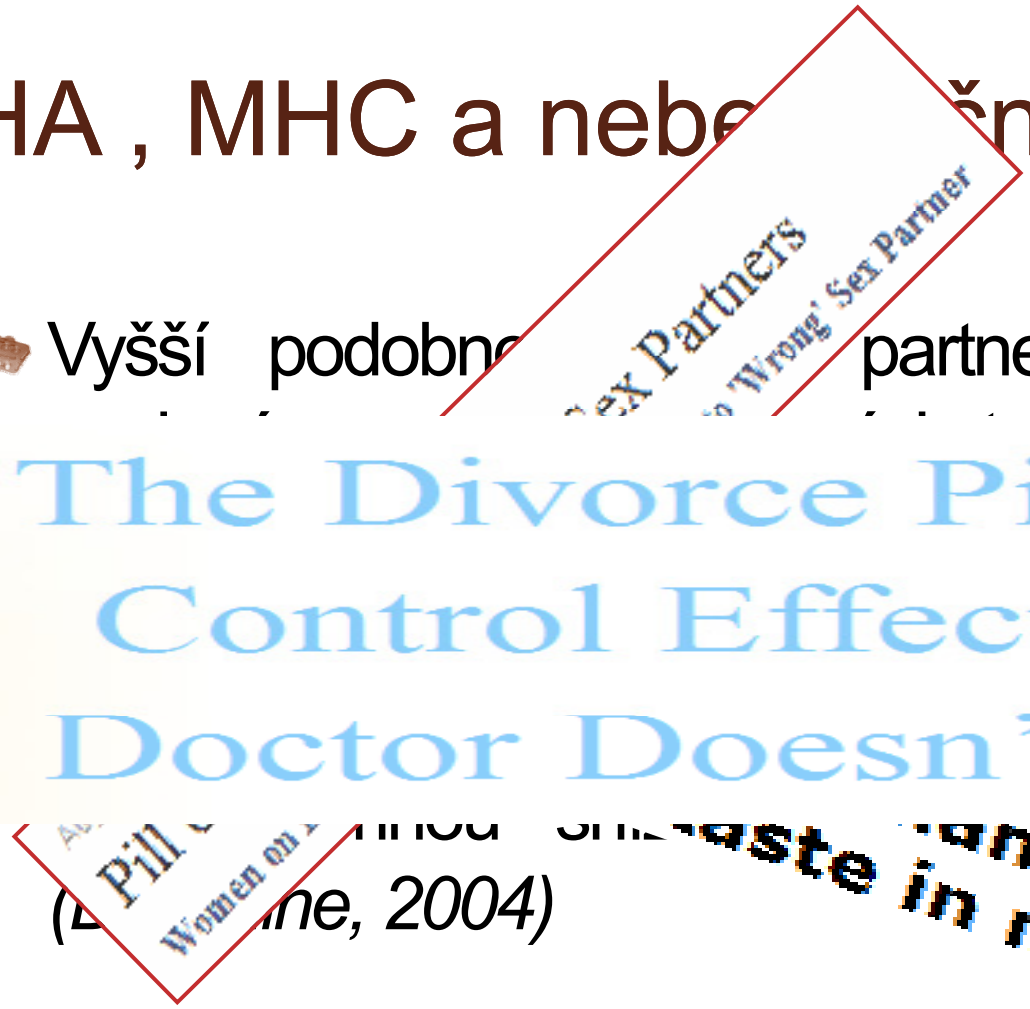

> That's Why It's Called the "Divorce Pill"

Cíle studie 1.

- Kladli jsme si za úkol zjistit, zda se liší kvalita a stabilita vztahu, schopnost početí dítěte, průběh těhotenství a zdraví dítěte u žen, jež v době seznámení s biologickým otcem svého dítěte užívaly hormonální antikoncepci (S1), v porovnání s ženami, jež žádnou formu hormonální antikoncepce neužívaly (S2).

Autoři studie: C. Roberts, K. Klapilová, T. Burriss, M. Londinová & J. Havlíček

On-line studie retrospektivních zkušeností matek

Hypotézy:

- S1 budou v partnerství častěji sexuálně i celkově nespokojené, tato partnerství budou častěji končit rozchodem.
- S1 budou mít častěji problémy s početím, více spontánních potratů, výraznější problémy v průběhu těhotenství a s donošením dítěte a jejich děti budou v prvních letech života méně odolné proti nemocem.

Soubor a metody

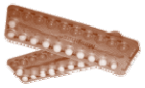

internetový dotazník vytvořený v softwaru **Qualtrics** obsahoval 64-75 otázek, vyplnění max 25 min.

Okruhy otázek:

- sociodemografické údaje
- údaje o historii užívání antikoncepce
- otázky na průběh těhotenství
- subjektivní hodnocení zdraví dětí po porodu a v prvních letech života
- standardizované hodnocení partnerské a sexuální satisfakce
- hodnocení atraktivity a různých osobnostních charakteristik partnera

Ukázka dotazníku

Jak dlouho již máte vztah s biologickým otcem Vašeho prvního dítěte? (v letech a měsících, např. 9 let a tři měsíce napište jako 9+3)

O kolik let je starší (+), nebo mladší (-) než jste Vy?
(Např. je-li o 5 let starší, napište "+5", když je o 2 roky mladší, napište "-2")

Jak jste se svým partnerem spokojena ohledně....

	Nevyhovuje mi vůbec	Nespokojena	Spíše nespokojena	Neutrální postoj	Spíše spokojena	Spokojena	Velmi spokojena	Zcela spokojena
Poskytování finančních prostředků	○	○	○	○	○	○	○	○
Věrnosti a oddanosti	○	○	○	○	○	○	○	○
Inteligence	○	○	○	○	○	○	○	○
Fyzické přitažlivosti	○	○	○	○	○	○	○	○
Ambicí	○	○	○	○	○	○	○	○
Schopnosti vás sexuálně vzrušit	○	○	○	○	○	○	○	○
Sexuální nápaditosti	○	○	○	○	○	○	○	○

Soubor a metody

- aktivní od dubna do července 2010, distribuován pomocí řetězových emailů (ohnisko v ČR studenti FHS) a facebooku
- dotazník byl vyplněn celkem **3116** matkami **1538** USA; UK 174, Kanada 107, **1280** ČR, 17 SK, průměrný věk = 37.5 (min. 18, max. 37)

	Užívání antikoncepce v době seznámení	N	Věk	SD
USA	Ne	840	39,77	9,419
	HA	380	40,23	7,862
CZ	Ne	492	37,68	8,489
	HA	492	33,11	5,080

Stabilita partnerství

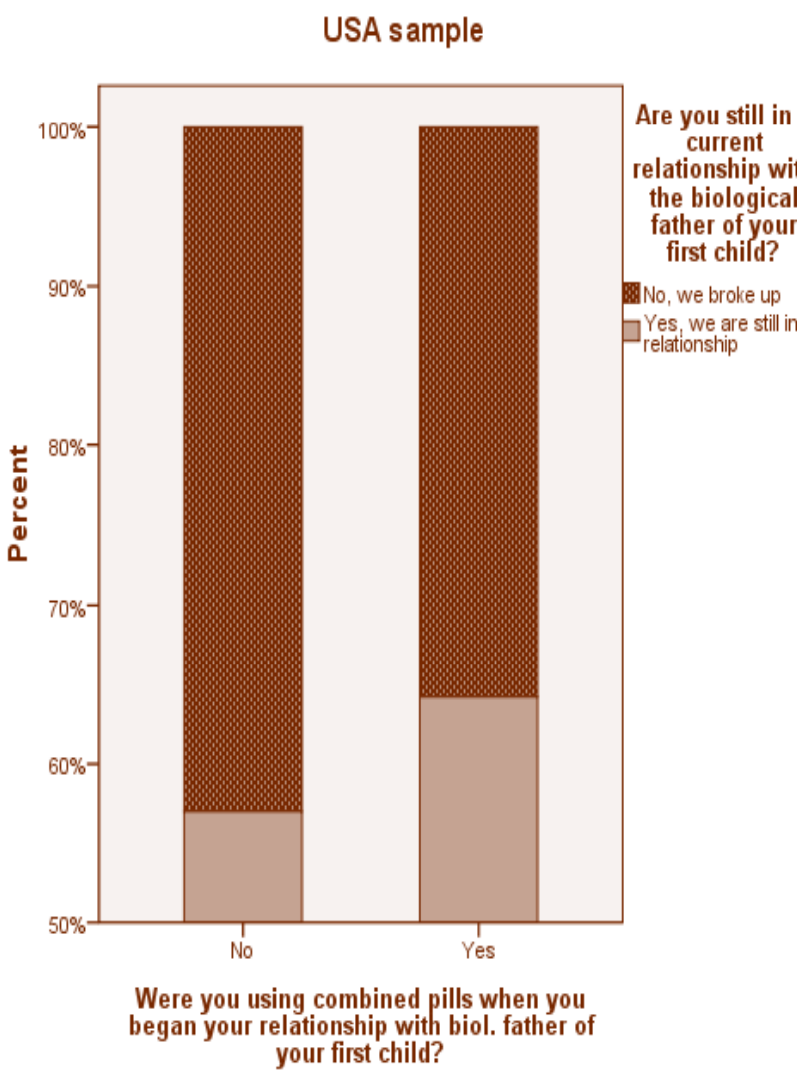

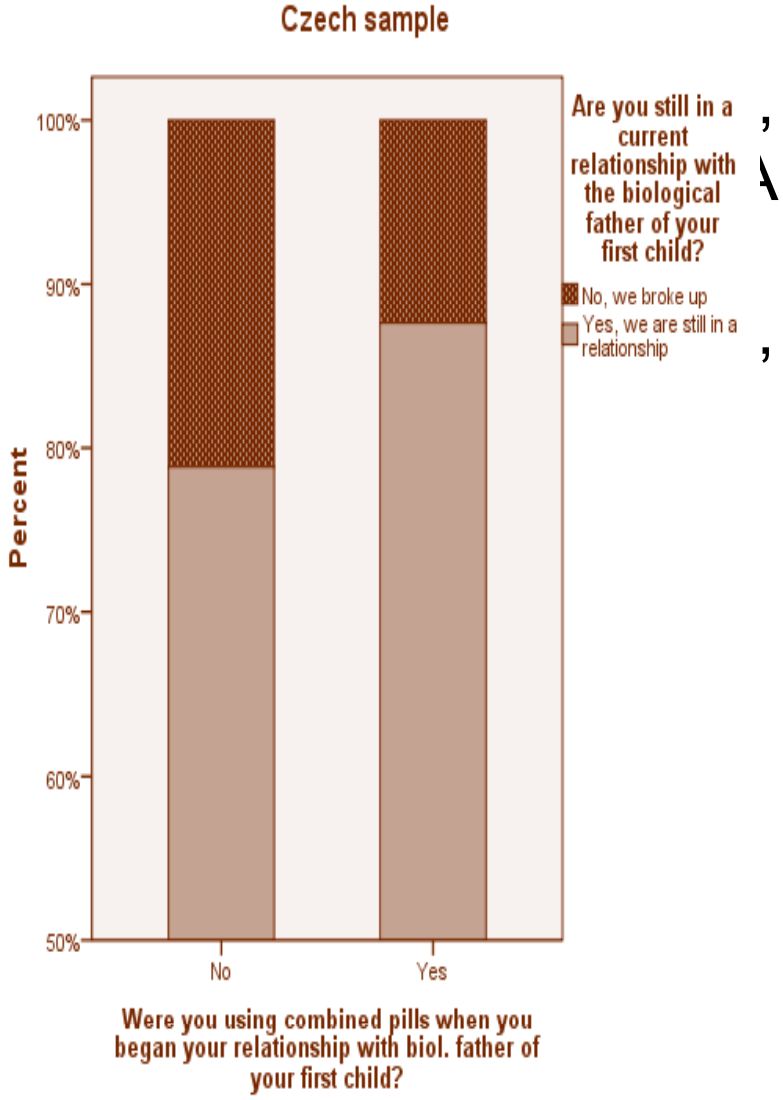

Stabilita partnerství

Partnerství , která se vytvořila pod vlivem užívání HA, vedla častěji k uzavření manželství.
USA - Exp(B) = 1.57, p < 0.001; CZ – nsg.

Partnerství, která se již rozpadla, trvala déle v případě, že vznikla v době, kdy žena užívala HA.
(GLM univariate, kovariáty: věk, délka partnerství, fixed factor :užívání HA při setkání).

NEPOTVRZENA HYPOTÉZA!

CZ – F(1, 161) = 12.9, p < 0.001; USA – nsg.

Partnerská a sexuální spokojenost

Ženy, které se seznámily s otcem dítěte pod vlivem HA byly spokojenější v některých ne-sexuálních oblastech partnerství (např. poskytování finančních zdrojů; F = 8.84, p = 0.003, partnerova inteligence; F = 10.64, p = 0.001,, věrnost partnera; F = 3.5, p = 0.063), v celkovém skore satisfakce nebyly rozdíly.

NEPOTVRZENA HYPOTÉZA!

Ženy, které se seznámily s otcem dítěte pod vlivem HA byly nicméně méně spokojené se sexuálními aspekty partnerství (zejména se sexuální přitažlivostí partnera; F = 6.75, p = 0.009; odmítají sexuální aktivity se svým partnerem (F = 7.35, p = 0.007)

POTVRZENA HYPOTÉZA!

Početí, těhotenství, zdraví dítěte

- Ženy, které v době seznámení s otcem svého dítěte (dětí) užívaly HA, udávaly méně potíží s těhotenskými nevolnostmi než ženy, které HA neužívaly.

- Nebyly zjištěny žádné další předpokládané rozdíly mezi oběma skupinami matek co do počtu potratů, výskytu příznaků poporodní deprese či rození před termínem (ANCOVA, věk porodu jako kovariát).

- Nebyly zjištěny výrazné rozdíly mezi oběma skupinami v hodnocení zdraví dětí v prvním a mezi 1-10 rokem života podle subjektivního hodnocení matek.

NEPOTVRZENY HYPOTEZY!

Shrnutí a interpretace výsledků

- Oproti předpokladům se zdá se, že užívání HA v době, kdy si žena vybírá partnera, vede k volbě partnera se kterým partnerství déle vydrží a tato partnerství se pak méně často rozpadají a častěji končí manželstvím.

možné vysvětlení: folikulární, luteální a antikoncepční výběr partnera

- Hormonální antikoncepce (HA) eliminuje ovulační peaky v ženském sexuálním chování

- Chování uživatelek by odpovídá spíše chování objevujícímů se v luteální fázi u normálně cyklujících žen (NU)

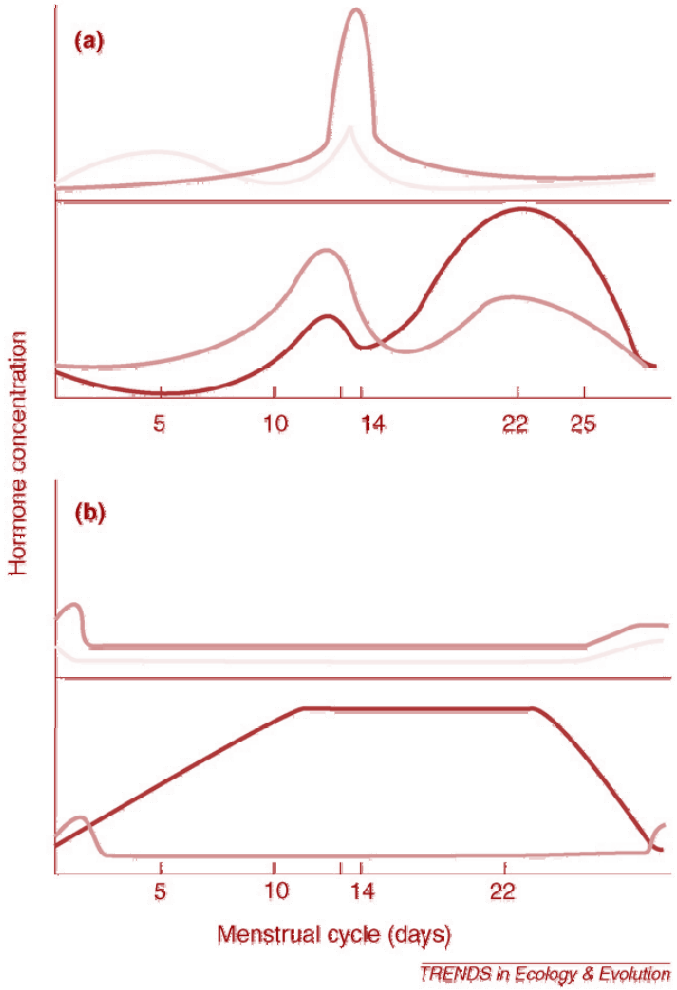

Možné vysvětlení: folikulární, luteální a antikoncepční výběr partnera

Folikulární NU	Luteální NU	HA
krátkodobý vztah (maskulinita, symetrie, atraktivita)	**dlouhodobý vztah** (femininita, rodičovské kvality, ochota investovat)	**dlouhodobý vztah** (femininita, rodičovské kvality, ochota investovat)
Vyšší tendence k nevěře, nižší atraktivita jiných mužů než partnera	Nižší tendence k nevěře, nižší atraktivita jiných mužů než partnera	Vyšší angažovanost v partnerství
MHC kompatibila	MHC podobnost	MHC podobnost

Shrnutí a interpretace výsledků

- MHC inkompatibilita tedy může ovlivňovat spíše sexuální přitažlivost mezi partnery a výběr krátkodobých sex p. než způsobovat „dysfunkční“ dlouhodobý partnerský výběr.
- V souladu s tímto vysvětlením se ženy cítí partnery vybranými pod vlivem HA po jejím vysazení méně sexuální přitahovány, ale naopak jsou spokojené s kvalitami typickými pro dlouhodobé p. soužití.

Shrnutí a interpretace výsledků

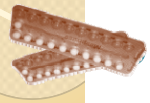

- Naše hypotézy ohledně zdraví dětí a problémů s početím a v průběhu těhotenství se nepotvrdily. Je ovšem možné, že právě vyšší rodičovská péče a finanční zabezpečení, které poskytují partneři HA, převáží efekt užívání antikoncepce na výběr partnera.

Limity studie 1

- Retrospektivní výpovědi
- Subjektivita výpovědí - bez přímého měření zdraví dětí a charakteristik (psychických i fyzických) partnera
- Omezeno na soubor matek – tedy na partnerství, která již potvrdila svůj reprodukční potenciál - v příští studii plánujeme zaměření na infertilní p

lidovky.cz
Zpravodajský server Lidových novin

Užívání antikoncepce ovlivňuje délku vztahu

8. dubna 2011 11:30

PRAHA - Pokud partnerka užívala v době seznámení některou z forem hormonální antikoncepce, ovlivní to délku trvání vztahu. Takové vztahy se rozpadají dříve než vztahy, ve kterých žena hormonální antikoncepci neužívala. Příčinou je fakt, že ženy pod vlivem hormonální antikoncepce nerozlišují odoranty a po jejím vysazení jim partner může přestat "vonět".

Řekl to profesor Petr Weiss ze Sexuologického ústavu, který se podílel na výzkumu sexuálního chování a partnerských vztahů.

Z výzkumu provedeného společností STEM/MARK vyplývá, že do deseti let se rozešlo 44,7 procenta párů, ve kterých partnerka v době seznámení užívala hormonální antikoncepci. V opačném případě to bylo 33,3 procenta párů. V průzkumu odpovídalo 1605 mužů a žen ve věku 35 až 65 let.

NESMYSL AGENTURA STEM/MARK S SPLETLA !!!

STUDIE II: Vliv hormonální antikoncepce na partnerskou sexualitu a promiskuitní chování

Aneb moderní pás cudnosti a elixír partnerské lásky

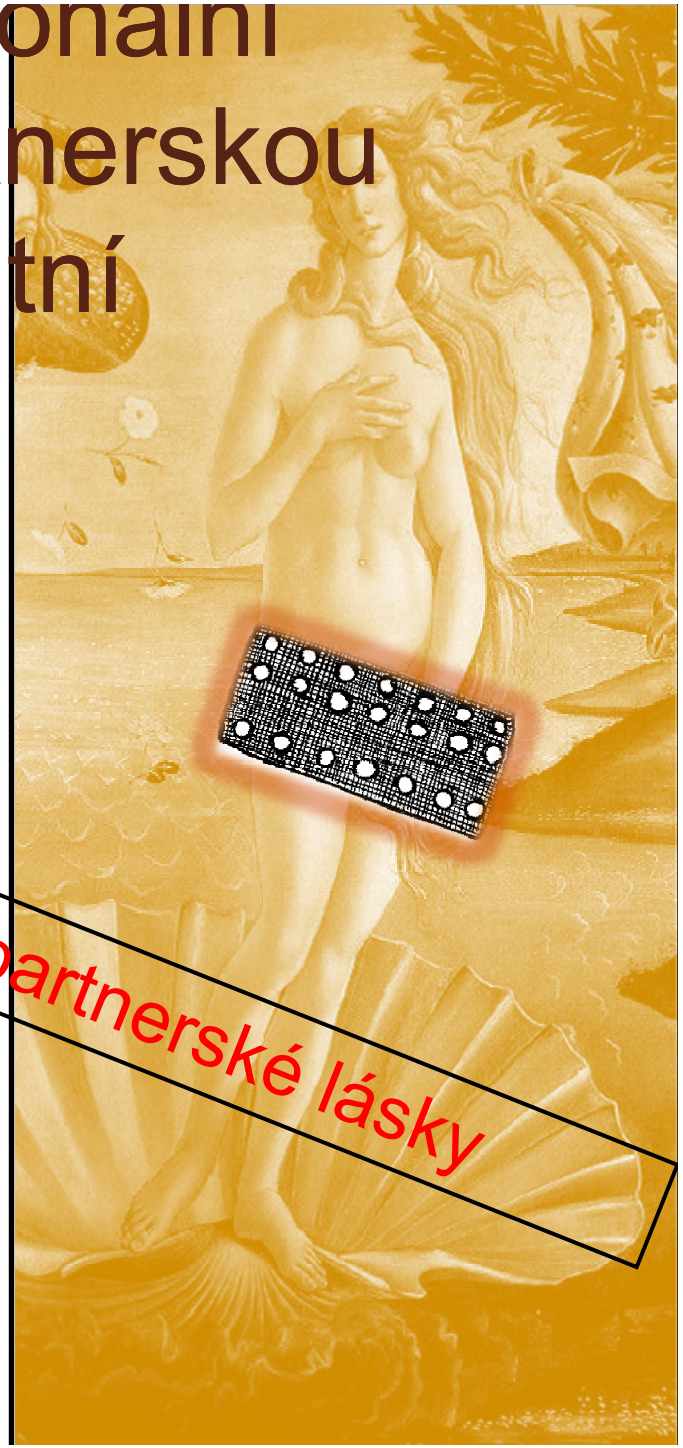

K.Klapilová, K.D. Cobey, P. Weiss, T. Wells, A.Kuběna & J.Havlíček,

Cíle studie II.

- Testovat rozdíly mezi promiskuitním chováním mezi uživatelkami HA a normálně cyklujícími ženami
- Testovat rozdíly ve frekvencích partnerských sexuálních aktivit mezi uživatelkami HA a normálně cyklujícími ženami s ohledem na jejich partnerský a reprodukční status a délku partnerství.
- Hypotézy: aktuální uživatelky HA budou inklinovat spíše k partnerské sexualitě. Očekáváme u nich vyšší frekvenci partnerského sexu a nižší výskyt promiskuitního chování

Celonárodní výzkum sexuálního chování v ČR

Proběhl v letech 1993, 1998, 2003,2008

Agentura DEMA a.s., kvótní výběr české populace

- **Celkem: 3858** žen.
- Vybrány ženy splňující následující kriteria:
- Věk 18-44, údaj o antikoncepci, regulerní uživatelky / ženy které nikdy neužívají, ne hormonální preparáty, problémy s fertilitou, sterilizace

Proporce uživatelek ve vzorku v jednotlivých letech

ROK	Normálně cyklující ženy	Uživatelky HA
1993	268 (65.2%)	143 (34.8%)
1998	528 (68.0%)	248 (32.0%)
2003	594 (67.5%)	286 (32.5%)
2008	599 (67.8%)	284 (32.2%)

Dotazník sexuálního chování

- 53 otázek, vyvinut pro účely celonárodního průzkumu(Weiss, Zvěřina, 1999, 2001, 2003)
- Otázky, které souvisí s cíly naší studie:

Testované proměnné	**Typ odpovědi**
Počet sexuálních partnerů v posledním roce	počet/rok
Počet partnerů na 1 noc v posledním roce	počet/rok
Frekvence partnerských sexuálních aktivit	počet/měsíc

Statistická analýza

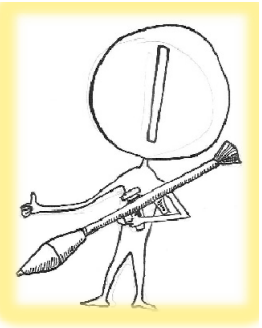

Generalized Linear Models analysis

(Poisson log liner model):

Užívání HA

Partnerský status

Reprodukční status

Sexuální satisfakce

a jejich **interakce s užíváním HA.**

Věk (a délka partnerství byla-li k dispozici) byly zahrnuty jako kovariáty.

Nejvíce vyhovující model byl nalezen zpětnou metodou

MODEL FACTORS	Počet partnerů na 1 noc
počet	N = 632
Užívání HA (NC/HA)	**OR = 1.42**, CI (1.08-1.86), 1.18/0.84**
PartStat(singl/zadané)	OR = 2.75**, CI (2.01-3.75), 1.37/0.72
RepStat (bezdětné/děti)	OR = 1.51**, CI (1.14-1.59), 1.46/0.68
SexSat (satisfakce/disat.)	OR = 1.34**, CI (1.09-1.63), 1.15/0.86
Užívání HA x PartStat	sg. **
▪ single (NC/HA)	ns.
▪ zadané (NC/HA)	**OR = 0.48**, CI (0.33-0.7), 1.03/0.51****
Užívání HA x RepStat	sg.**
▪ bezdětné (NC/HA)	**OR = 2.04**, CI (1.43-2.91), 2.07/1.03****
▪ s dětmi (NC/HA)	ns.

Graf 1. Počet partnerů v posledním roce v podskupinách s srozdílným partnerským a reprodukčním statusem

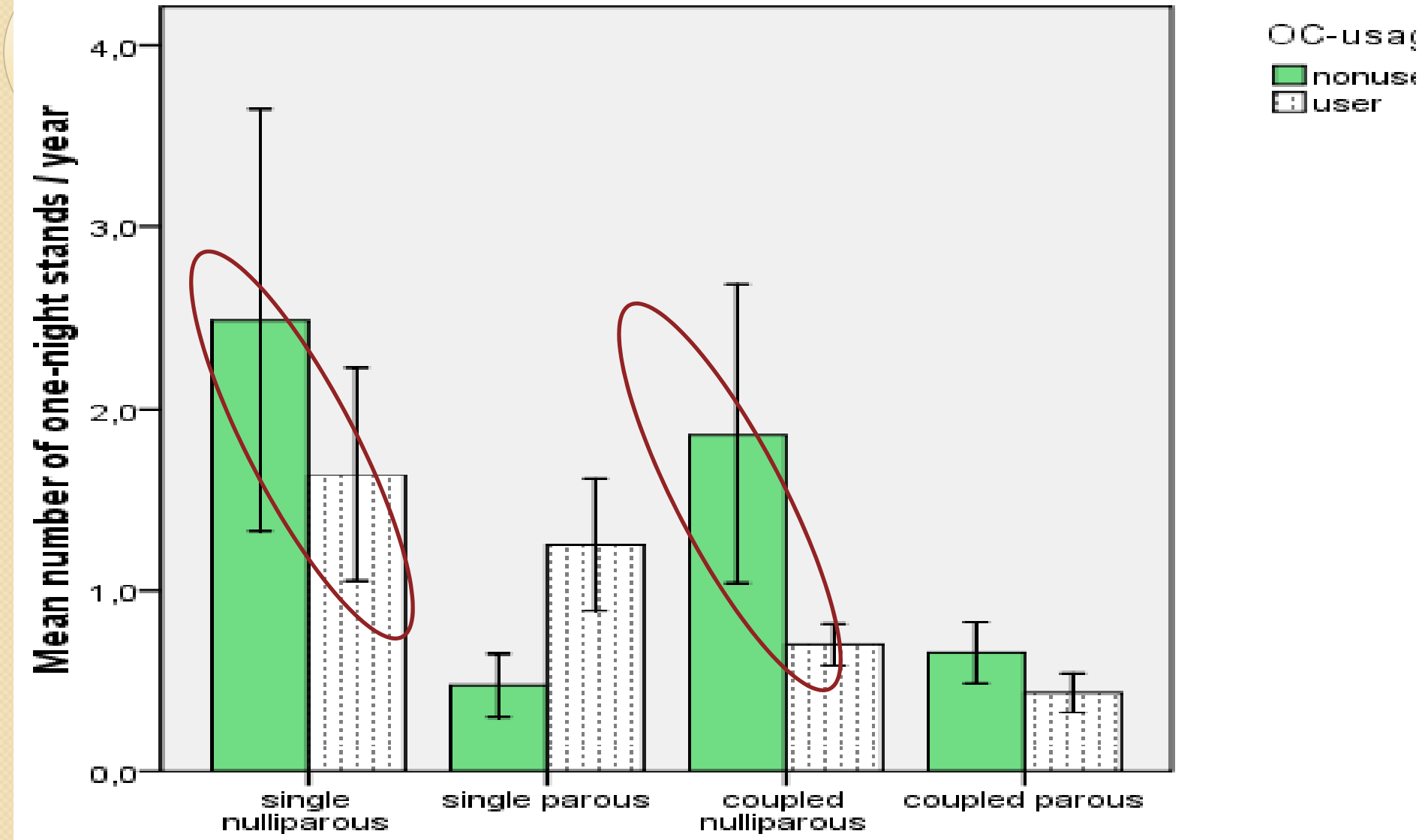

MODEL FACTORS	Partnerské sexuální aktivity
Počet	N = 1016
Užívání HA (NC/HA)	**OR = 0.85**, CI (0.76-0.94), 8.82/9.72**
SexSat (spokojené/nespokojené)	OR = 1.22**, CI (1.13-1.32), 10.57/8.12
Užívání HA x sexsat	sg.**
spokojené (NC/HA)	ns.
nespokojené (NC/HA)	**OR = 1.14**, CI (1.02-1.27), 7.48/8.81**

Diskuze

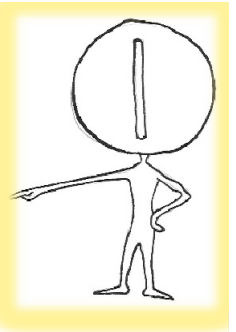

- Zejména zadané uživatelky HA měly nižšší počet partnerů na jednu noc (a rovněž sex. partnerů celkově) za poslední rok.

- Potlačení ovulačního zvýšení tendencí k navazování krátkodobých sexuálních vztahů/zodpovědnost

X NC začínaly později se sexuálním životem, nebyl rozdíl v celkovém počtu sexuálních partnerů za život.

Diskuze

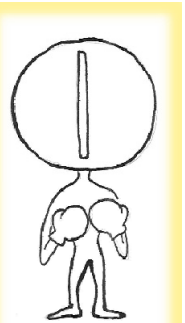

- Uživatelky HA – i když nebyly spokojené se svým sex. životem – jsou ochotnější vycházet vstříc partnerovým požadavkům (nebyl u nich zjištěn rozdíl v ideální frekvenci sex. aktivit).

- Vyšší frekvence dyadických sex. aktivit může být interpretována jako snaha o udržování dlouhodobého partnerství a zájmu dlouhodobého partnera.

Limity studie

- Do dotazníku nebyly zahrnuty otázky na délku užívání HA a iniciaci sexuálních aktivit.
- Pro zkoumání efektu HA je vhodnější longitudinální vnitrosubjektový design
- Byl nicméně použit reprezentativní vzorek žen, což je v psychologickém výzkumu výjimkou a tyto výsledky tedy mohou být (a byly) inspirací pro další výzkum v této oblasti.
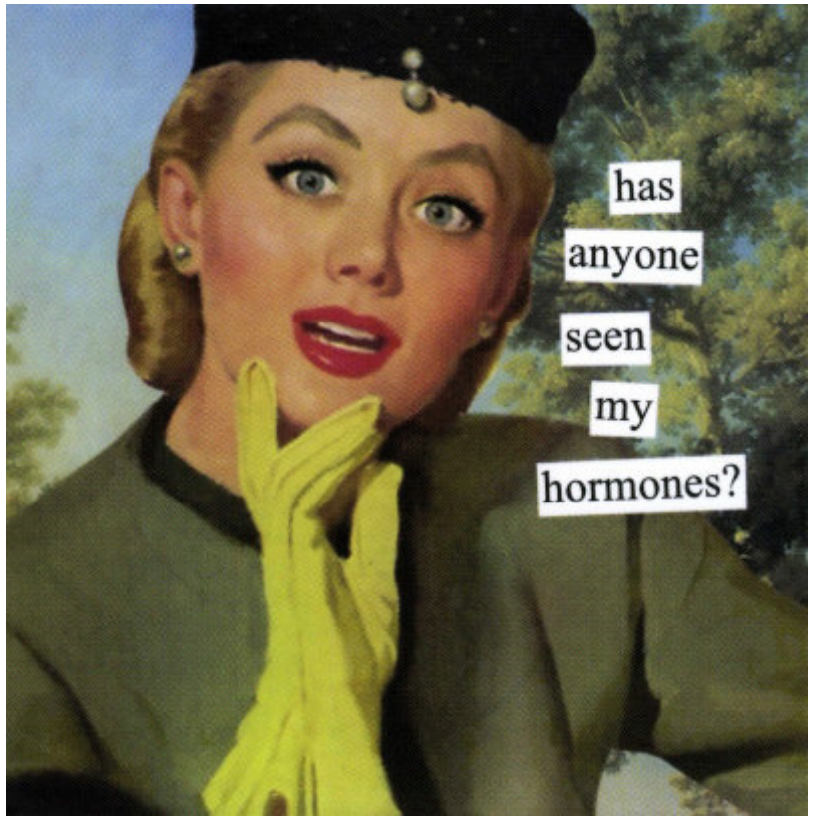
Děkuji za pozornost